

KÖNYVISMERET HÁZIDOLGOZAT

Nemzetközi jog és A jogerő legyen veled!

Összehasonlító könyvismertetés

Készítette: Schenk Borbála

Konzulens: Buda Attila

PPKE Kiadói szerkesztő I. évfolyam

Budapest, 2009. június 10.

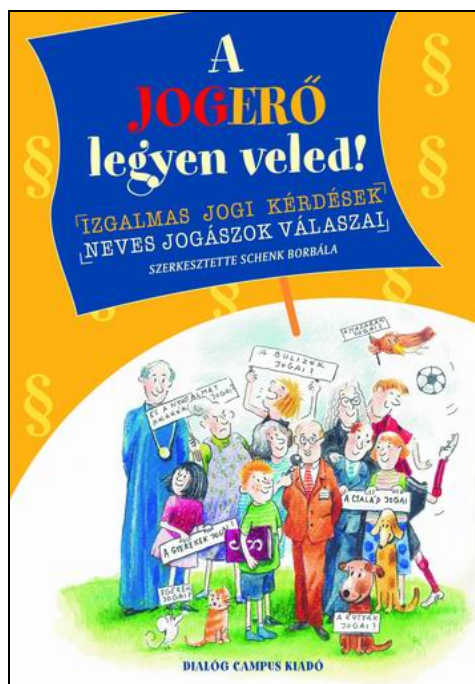
Elemzésem tárgyául két jogi könyvet választottam. Mindkettőt jól ismerem: az egyikből éveken keresztül tanítottam (Bokorné Szegő Hanna: Nemzetközi jog, Aula, 2003), a másikat (A JOGERŐ legyen veled! Izgalmas jogi kérdések, Neves jogászok válaszai, Schenk Borbála [szerk.] Dialóg Campus Kiadó, 2008, továbbiakban: Jogerő) szerkesztettem. A következőkben kicsit más, könyvészeti szemmel szemmel nézem őket.

Mindkét könyvnek meg kell felelnie a műfajából adódó tipográfiai, szerkesztési, szedési követelményeknek. Milyen elvárásaink lehetnek?

A *Jogerő* 9-14 éves gyerekeknek szóló kézikönyv, célja, hogy a kora-tizenéves korosztály számára érdekesen és érthetően mutassa be azokat a jogterületeket és szabályokat, amik az ő mindennapjaikban fontos szerepet játszanak. A könyvtől előzetesen azt várjuk, hogy „külsője” és „belsője” egyaránt figyelemfelkeltő legyen, legyen benne valami „extra”, hiszen a jog nem az a témakör, ami önmagában lázba hozza a gyerekeket. A könyv mindenképpen legyen illusztrált, ízléses legyen és lehetőség szerint humor oldja a téma komolyságát. Rövid egységekből álló, tagolt szedést várunk, hogy a gyerekek könnyen be tudják fogadni az információkat, ne veszítsék el a türelmüket.

A *Nemzetközi jog* jogi tankönyv, illetve szakkönyv. A tankönyvírók felé megfogalmazott legfontosabb kívánalom az, hogy tudjanak szelektálni: tudják eldönteni, hogy a tananyagból mi az, amit a könyvnek tartalmaznia kell, és mi az, amit az előadáson kell hozzátenni. Ha ez megtörtént, akkor lép életbe a második számú elvárás: a kellően kiválogatott anyagot a lehető legtanulhatóbb formában adják át a hallgatónak.

Az elvárások után nézzük a megvalósulást.

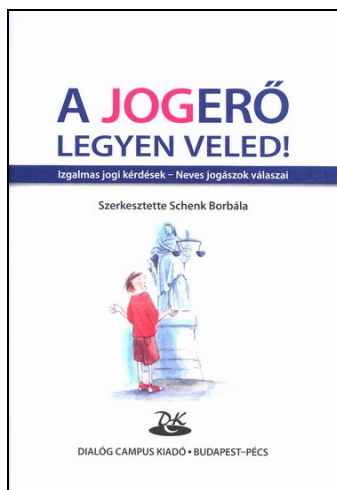

Mindkét kötet keménytáblás, színesborítós, de a külső borító szerepe mindkét könyvnél más. A *Jogerő* számára a borító igen fontos, hiszen ezzel az első benyomással akarja bevonni olvasóit. A borító ezért élénk színekkel és formabontó formákkal operál. Hangsúlyos szerepet kap a cím, az alcím, egy mozgalmas, színes illusztráció és látványos helyen tűnik fel a kiadó neve is. Mivel a cím, alcím és a hangulat a legfontosabb közvetítendő dolog a borító számára, a szerkesztő neve kevésbé fontos, elsőre fel sem tűnik. A borító megtervezésekor sok mindenre figyeltünk, egy fontos dologra azonban nem: a B/1-en nem, csak a B/4-en szerepel, hogy voltaképpen kiknek („gyerekeknek”, „9-14 éveseknek”) szánjuk a könyvet. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy a könyvesboltosok számára állandó zavart okoz, hová, melyik polcra tegyék a *Jogerőt*.

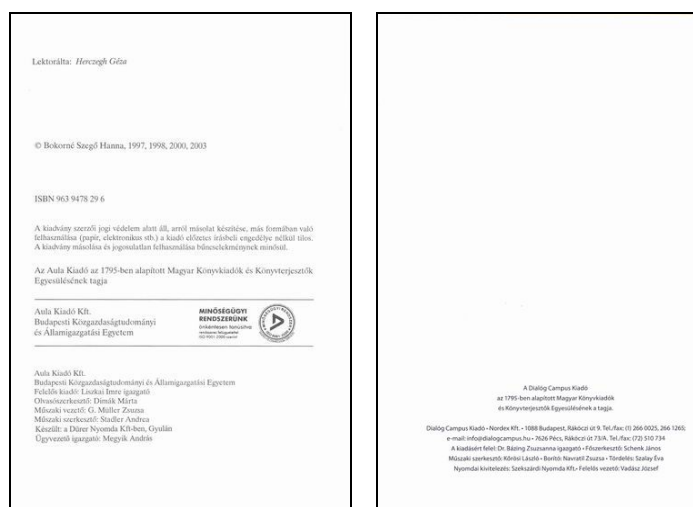
A *Nemzetközi jog* borítóján rögtön szembetűnik a szerző neve, ez nem is igényel különösebb magyarázatot, hiszen a sok azonos című, témájú könyv közül a hallgatók a szerző neve alapján választanak. A borító a szerző nevéen és a könyvcímen kívül más információt nem tartalmaz (még a kiadót sem), egy meglehetősen fantáziátlan és rondán kivitelezett grafika ül rá az összképre.

A *Nemzetközi jog* szennycímlapján nagy betűvel szedve látjuk: „V. javított kiadás”. Jogi könyvek és tankönyvek esetében különösen fontos, hogy az olvasó lássa: a

lehető legaktuálisabb kötetet veszi a kezébe. Szintén a műfaji jelleg indokolja a szakmai lektor szerepének kiemelt helyen való feltüntetését. A *Jogerő* szennycímlapja és annak verzója a B/1-hez képest két érdemi új információt tartalmaz: a Kiadó website-jának címét és az illusztrátor nevét. Gyerekkönyvről van szó, ezért a netes elérhetőségnek és a grafikának kiemelt szerepe van. A *Jogerő* szennycímlapja jogikönyves berkekben formabontó, de a gyerekkönyveknél gyakran látott megoldáshoz nyúl: a szennycímlapon is találunk – színes – grafikát.

Érdekes megoldást alkalmaz a kolofon elhelyezésére a *Nemzetközi jog*: a szennycímlap verzójára került. Nem túl szerencsés megoldás, és nem is indokolja semmi – maximum az, hogy így az olvasók mielőbb szembesülnek azzal, hogy a könyv kiadója a Budapesti Közgazdasági és Államigazgatási Egyetemen áll kapcsolatban. Igaz, ehhez nem is kell a kolofonba, hiszen ez a tény külön, kiemelten ott díszleleg ugyanazon az oldalon kicsit feljebb. A kolofon tartalmazza a Kiadó részéről közreműködő szakemberek nevét, valamint a nyomda adatait. A *Jogerő* kolofonja a hagyományos helyen, az utolsó oldalon található, felsorolja az összes fontos adatot (Kiadó elérhetőségei, könyv készítésében résztvevő munkatársak, nyomásra vonatkozó információk).

A *Nemzetközi jog* a tankönyvektől szokatlan módon tartalmaz ajánlást is, a tankönyv szerzőjének őszinte, megemlékezését édesapjáról: „Apám, dr. Szegő Ernő emlékére. A jog tiszteletére nevelt – a jog megtagadóinak áldozatává lett.” Nagyon hatásos egy személytelen könyv elején ilyen személyes vallomást olvasni. Ezután Előszó helyett „Előszó helyett” címmel kapunk rövid bevezetőt. A *Jogerő* előszavának már a címében – „Előszó szülőknek, gyerekeknek” – látjuk az igyekezetet, hogy megfogalmazza saját küldetését, „szájba rájja”, kinek is szól. A személyességet grafikus megoldással erősíti a könyv: a kiadó igazgatója és a szerkesztő egy kis paragrafusjelen lógó, fényképes névtáblát kapott. Ez a megoldás végigvonul az összes fejezeten: mivel minden fejezetet más-más szerző jegyez, a címek mellett egy kis névtáblán látjuk a szerző nevét, titulását és fotóját, ezzel is a fiatal olvasók figyelmét és szimpátiáját akarja megragadni.

A bevezetőben taglalt műfaji elvárásoknál említettem, hogy a tankönyvnek nemcsak az anyag gondos válogatásával, de tálalásával is a minél könnyebb tanulhatóságra kell törekednie. Sajnos a *Nemzetközi jog* nem kap ötöst ezen a vizsgán. A fejléc léniját leszámítva semmi különös nincs benne, szedése egyhangú, monoton, sehol egy táblázat, térkép, áttekintő ábra. A *Jogerő* főszövege a gyerekkönyv-jelleg miatt erőteljesen tagolt, az egyes gondolati egységek világosan elkülönülnek egymástól. Az alcímek színe és szedése is különbözik a főcímtől, illetve a szövegtörzstől, és színben hozzáillő aláhúzás emeli ki méginkább. A szövegben is vannak kurzivált részek, általában egy-egy kifejezés, de néha egy-egy mondat is lehet. Sok színes illusztráció gazdagítja a szöveget, és kisszínesként kis színes piktogramok találhatóak az oldalszámoknál, minden fejezethez más-más, tartalomban hozzáillő képecske. Lábjegyzet egyik műben sem található, a lábjegyzetmániában szenvedő jogászok dicséretes módon most nem feledkeztek el a műfaji sajátosságokról, és megtartóztatták magukat.

IX. fejezet. A nemzetközi kapcsolatok állami szervei

Az állam korunkban nemcsak más államokkal, hanem nemzetközi szervezetekkel is állandó kapcsolatot tart fenn. Így pl. Magyarországnak New Yorkban az ENSZ székhelye, Genfben az ENSZ európai központja, Párizsban az ENSZ Nevelési, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO), vagy Strasbourgban az Európa Tanács székhelye mellett stb. működik állandó képviselet.

Az államok külső szerveinek köre a hagyományos – államokhoz küldött – diplomáciai képviseletekhez képest kiegészült a nemzetközi szervezetek mellett tevékenykedő diplomáciai missziók körével. Emellett napjainkban is sor kerül arra, hogy az államok egymáshoz különleges missziókat küldjenek, eseti (ad hoc) feladatok megoldására.

Adott esetben az államfő, a kormányfő közvetlenül is szerepelhet a nemzetközi kapcsolatokban.

A nemzetközi kapcsolatok *külső szervének* működésére és jogállására vonatkozó szabályokat mindenképp a következő generalis többoldalú nemzetközi szerződések tartalmazzák:

- A diplomáciai kapcsolatokról szóló 1961. évi bécsi egyezmény (1965. évi 22. tvr.);
- A konzuli kapcsolatokról szóló 1963. évi bécsi egyezmény (1987. évi 13. tvr.);
- A különleges missziókról szóló 1969. évi bécsi egyezmény;
- Az államok egyetemes jellegű nemzetközi szervezetekben való képviseletéről szóló 1975. évi New York-i egyezmény.

A továbbiakban a diplomáciai és konzuli kapcsolatokról szóló két egyezmény alapján foglalkozunk a külképviselet funkcióival és jogi helyzetével. A különleges missziókról és az államok egyetemes jellegű nemzetközi szervezetekben való képviseletéről szóló egyezmények – értelemszerű változásokkal – lényegében a diplomáciai kapcsolatokról szóló egyezményekkel foglalkozókkal azonos szabályokat tartalmaznak.

I. A diplomáciai kapcsolatok

A történeti kutatások máig sem derítették fel egyértelműen, hogy pontosan mikor és hol alakult ki az államok közötti eseti, alkalmi kapcsolatokból az *állandó követségi intézmény*. Arra nézve egységes az álláspont, hogy az állandó követségek rendszerének bősége Itáliában volt, mégpcg a XV. században.

254

I. A diplomáciai kapcsolatok

Az állandó követségek intézménye a XVI. században viszonylag rövid idő alatt elterjedt és a XVII. században teljesen általánossá vált. Az állandó követség intézménye kialakulásával párhuzamosan fejlődött ki a *követségi jog*.

A követségi jog *alanyi értelemben* a szuverén államok az a joga, hogy diplomáciai képviseletet küldjön más államokba (*aktív követségi jog*), illetve fogadjon idegen államok diplomáciai képviselőit (*passzív követségi jog*).

Követségi jog alatt – *tárgyi értelemben* – azoknak a nemzetközi jogi szabályoknak összességét értjük, amely meghatározza a diplomáciai képviselőt és a diplomáciai képviselőt jogállását.

A *diplomáciai képviselőt* valamely állam külföldön működő szerve, amely saját államát (*küldő állam*) az idegen állammal (*fogadó állam*) minden vonatkozásban képviseli.

A követségi jognak hosszú ideig a nemzetközi szokásjog volt a jogforrása. Napjainkban azonban a diplomáciai kapcsolatok joga szerződéses alapon nyugszik: az előbbieken említett 1961. évi bécsi egyezmények – amely a szokásjogot kodifikálta – az államok túlnyomó többsége ma már részese.

A Nemzetközi Bíróság az Amerikai Egyesült Államok és Irán közötti folyó peres ügyben (az Egyesült Államok teheráni diplomáciai és konzuli személyzetének ügye) 1980. május 24-i ítéletében is emlékeztetett arra, hogy a diplomáciai kapcsolatok joga a nemzetközi jog szilárdan kialakult részeként tekintendő.

a) A diplomáciai kapcsolatok felvétele

Valamely állam elismerése nem vonja szükségképpen maga után a diplomáciai képviselőt kölcsönös felállítását. A diplomáciai kapcsolatok létesítésére tehát nem áll fenn nemzetközi jogi kötelezettség. Az államok közötti sokoldalú, gyakori érintkezés azonban feltétlenül szükségessé teszi a diplomáciai kapcsolatok felvételét.

Az egyes államok között a diplomáciai kapcsolatok felvétele és állandó diplomáciai képviselők létesítése *kölcsönös megegyezés útján* történik.

A diplomáciai kapcsolatok létrehozására irányuló megegyezés mindig magában foglalja – ha ennek ellenkezőjére nem történik utalás – a *konzuli kapcsolatok felvételét* is (ld. a fejezet 2. pontját).

A küldő állam a fogadó állam előzetes kifejezett hozzájárulása nélkül nem létesíthet a képviselőt részét alkotó hivatali más helyiségben, mint ahol magát a képviselőt létesítette.

255

Sokat gondolkodtunk, tervezgettünk, mielőtt megtaláltuk a Jogerőhöz illő betűtípust. Könnyen olvasható, dinamikus fontot kerestünk a főszöveghez, és ugyanilyen jellegű, írott formában is szépen mutató betűtípust a fejezetcímekhez. A Nemzetközi jognak sajnos nem sikerült kiszabadulnia a Times New Roman kátyújából, ami igaz, jól olvasható, de tömény unalmat áraszt magából.

A datörzésen

KITÖL, ÉS MIÉRT KELL VÉDENI ADATAINKAT?

Mi az a közöm lehet nekem ehhez a nagyon „felindult” témához? – teheted fel rögtön a kérdést. A választ egyszerű: minden emberhez adatok, információk tömege kapcsolódik létezésének első pillanatától kezdve. Már a kisbaba is azonosítható személyes adatokkal, sőt, már megszületése előtt is, hiszen általában tudjuk róla a szülei nevét, jövendő állampolgárságát, lakcímét, esetleg a nemét és akár saját nevét is.

Aki keres, talál...

Ha számítógép előtt ülsz interneten „akkerestek” kedvenc sportolókra vagy énekesekre, láthatóak, hogy a program pillanatok alatt mennyi adatot gyűjt össze egyetlen személyről. Egyáltalán nem biztos azonban, hogy ez a hirtesség valamennyi összegyűjtött adatnak örül, vagy azokkal egyetért, hiszen nagyon gyakran előfordul, hogy használatuk, kitöltésük jelennek meg róla. Előfordulhat, hogy valóság az, amit leírnak, de egyáltalán nem tartozik rájuk, sőt, senkire, a bizalmas, intím dolgok nyilvánosságra hozatala kellemetlen az érintetteknek. Nem kell ahhoz híres embernek lenni, hogy az adataid ellopásának megértése kellemetlenséget okozzon. Melyikből szeretne például, hogy az osztály megtudja, egy napos távollétednek egészségyügyi oka egy súlyos hasmenés volt, vagy ha rossz jegyedről ismerőseid az iskolai évkönyvön keresztül tudomást szereznek? Szerintem nincs köze senki idegennek ahhoz, ha a tanárság éppen vált, vagy hogy a postán a szomszéd kinek és mennyi pénzt fizet be.

Titkos és még titkosabb – személyes és különleges adatok

Az adataid ellopását az ember adatait, titkait védi minden illetéktelen betekintés, kifirkkés ellen. Legfontosabb elv, hogy főszabályként minden-

40

ki eldöntheti: a rá vonatkozó adatokba kinek, mikor és milyen feltételek mellett enged betekintést. Legjobb barátainknak, testvéreinknek egy bizalmas beszélgetés kezeiben legfeljebb titkainkat is feltűnhetünk, kiszolgáltathatjuk önkéntesen, hiszen nem kényszerít rá senki. Barátunk nevét és telefonszámát azonban nem adhatjuk meg egyetlen ismeretlen fórumon sem a megkérdés nélkül, hiszen ezek az ő adatai, mi nem rendelkezhetünk velük.

Az adataikat védő, rendelkezési jogukat a 14 év alatti gyerekek még nem gyakorolhatják, helyettük ebben a kérdésben a szülei döntenek. A 14-18 év közötti fiatalok esetében a törvény az adataik kezeléséhez, vagyis begyűjtéséhez, felhasználásához, továbbításához, megváltoztatásához a szülői nyilatkozata mellett már az ő hozzájárulásukat is kéri. Azoknál az adatoknál, amelyek a törvény különleges vagy érzékeny adatoknak nevez azért, mert ezek illetéktelen kezebe vagy feltétele kerülése nagyon-nagyon káros következményekkel járhat (például mi a betegségged, volt-e már valaha szexuális tapasztalatod, járt-e templomban, cigiányok valott-e magad, szeretted vagy utalod a ministrerehöz) stb.) az adataid védelme fokozottan fontos, a törvény ezeknek a közeadásához már az írásbeli hozzájárulást nyilatkozatot is megköveteli.

Előfordulhat-e mégis, hogy akaratunkkal függetlenül vagy akár akaratunk ellenére adataidat kell szolgáltatnunk? Bizony, van olyan eset, amikor, hogy törvény akár akaratunk ellenére is elrendel kötelező adatkérését, és nincs beleszólásunk abba, hogy – általában valamilyen hatóságunk – adataidat továbbítsanak rólunk. E mögött azonban mindig egy olyan indoklás, adatkérésű célunk kell állnia, ami mindenképp meggyőző arról, hogy ezt a fajta követségi, előzetes az érintettek a többség érdekében miért kell elővennie. Gondoljotok csak arra, hogy bizonyos súlyos fertőző betegségekben szenvedő veszélyt jelentenek a környezetükre is, ezért ezekkel a törvényben pontosan felsorolt megbetegedésekről (például lepra, kolera, heveny éseimgezés) a járványügyi hatóságunk tudomást kell szereznie. Számos követségi vagyunk az igazoltatott rendőrnök megmondani személyes adatainkat, ha van már személyi igazolványunk, azt neki bemutatni, ugyanakkor a kataloz vagy a követségi ellenőrzés ilyen jogosultsággal nincs felruházva, ő az érvényes jessy, befűlet, illetve a kedvezményre jogosító irat (pl. diákigazolvány) bemutatásán kívül nem követségi mitnek személyes adataink megadására.

41

Mire használható a zsebpénzed?

Úgy varrják annak, aki foglazzó veri a gaszt, nem gaszt, nem gaszt, nem gaszt, hanem a foga kevesebb. A zsebpénzed értelmes célokra minden gyermek szabadon felhasználhatja.

A felhasználás titka az „értelmes célokra” meghatározásában van. Értelmes cél például az, hogy a zsebpénzéből veszed meg az iskolai társaidat.

A zsebpénzből azonban nemcsak az élelmiszerre fordíthatod, hanem jó beosztással megveheted azt is, amire nagyon vágyasz. Beoszthatod „kiszámlálkodhatod” kedvenc játékokat, akár megveheted vágott csomagjaidat egy jó kis cukrászdában. Valójában ebbe a szűknek nem szűknek beleszóló mindaddig, amíg a zsebpénzedet nem azután dolgozokra adod ki. Persze egyszer-kétszer tévedhet is az ember, így is. Vesszél valamit, amiről azt gondoltad, hogy hasznos, érdekes dolog lesz, s kiderül, hogy bizony rossz döntés volt. Ez nem nagy hiba, pusztán érdemes legközelebb jobban odafigyelned, szűk, felhőt ismerőseid tanácsait meghallgatnod. A nagyobb hiba az, ha rendszeresé válik, hogy értéktelen, netán szigorúan tiltott, káros dolgokra (pl. cigarettára, drog, alkohollal) adod ki a zsebpénzedet.

42

Bokorné Szegő Hanna Név- és tárgymutatót, illetve Bibliográfiát is csatolt könyvéhez, ezért a hallgatók csak hálásak lehetnek. Nem volt ilyen előzékeny a Jogerő szerkesztőgárdája: az interneten fellelhető jogi források mellett pluszban csak a szerzők bemutatását kapjuk, a következő kiadásban érdemes lesz egy szómagyarozatot, tárgymutatót fűzni a könyvhöz.

Bibliográfia

Dupuy, P. M.: Droit international public. (3. ed.) Dalloz, Paris, 1995. 590. p.

Droffius, S.: Droit des relations internationales. Cujas, Paris, 1992. 537. p.

Multórn K.: Shaw: Nemzetközi jog. Osiris Kiadó, Budapest, 2001.

Mészáros-Mari V. (Hácker): Az Európa Tanács világotagott egyezményei. Conseil de l'Europe-Osiris, Budapest-Starbourg, 1999. 573. old.

Nagy K.: A nemzetközi jog valamint Magyarország külkapcsolatainak története. Antológia Kiadó és Nyomda, Lakitelek, 1995. 205. old.

Nagy K.: Nemzetközi jog. Püski, Budapest, 1999. 680. old.

Nyáry Gy.: Droit international public. (5. ed.) L.G.D.J., Paris, 1994. 1317. p.

Tömörített magyar fordítás: Kovács Péter, Osiris Kiadó, Budapest, 1997. 566. p.

Vendoss, A.–Simma B.: Unverselles Völkerrecht. Theorie und Praxis. Duncker und Humboldt, Berlin, 1976. 677. p.

Nemzetközi jogi enciklopédia

Encyclopedia of public international law. (Ed. Bernhardt, R.) XII. Vol. Amsterdam, North-Holland, 1981–1990.

Nemzetközi szerződések és dokumentumok gyűjteményei

Bokorné Szegő H.–Mari V. (szerk.): Emberi jogok a nemzetközi jogban. Emberi Jogok Magyar Központja, Budapest, 1994. 483. old.

Bogovics A.–Kovács P.–Lamm V. (szerk.): Nemzetközi szerződések világotagott gyűjteménye. Bitor Kiadó, Miskolc, 1996. 197. old.

Brownlie, I. (ed.): Basic documents in international law. (3. ed.) Clarendon Press, Oxford, 1983. 404. p.

Halmay D. (szerk.): Nemzetközi szerződések 1918–1945. Közgazdasági és Jogi Könyvtár Kiadó, Budapest, 1966. 685. old.

Hajdi Gy.–Halmay D.–Schenk B. (szerk.): Nemzetközi szerződések gyűjteménye 1945–1958. Közgazdasági és Jogi Könyvtár Kiadó, Budapest, 1958. 324. old.

Kende T. (szerk.): Nemzetközi jogi szerződések és dokumentumok I–II. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.

380

Akik kérdéseinkre válaszoltak

Böszörményi Gyula

1964-ben született Miskolcon. Kétéves korában az orvosok gyógyíthatatlan izomsorvadást diagnosztizáltak nála. Kilenévesen intőzetbe került, ahol 2004 nyaráig élt, mikor is megdőlött, és azóta feleségével, Noémivel saját otthonot teremtett. Először tizenhat évesen publikált, első regénye 1991-ben jelent meg. 2003-ban írta meg első meseregényét, a „Gergő és az alföldi gólyák”-at, melyet néhány hónap alatt óriási siker ért el, a sorozat több magyar és nemzetközi díjat kapott. 2007-ben József Attila-díjjal tüntették ki.

Dr. Czencz Zoltán

1969-ben született Budapesten. Az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán szerez magyar – történelem szakos tanári diplomát. Kilenévesen kezdte el a jogot, majd az ELTE ÁJK-n szerez jogász diplomát 2000-ben. Jelenleg főügyéségi ügyész, mellette büntetőjogi oktató a Károli Gáspár Református Egyetemen.

Dr. Czerny Róbert

Születése óta (1976) Ráckeveén él. Az ELTE ÁJK-n 1998-ban szerez diplomát, az ELTE Jogi Továbbképző Intézetében 2007-ben veldi meg környezetvédelmi szakjogász diplomamunkáját. A Magyar Rádió állatvédelmi szakértője, több országos lapban publikál természet- és állatvédelmi, vadászati, sportjogi témákban. Laci sólyom, Rónai és Csinszka kutya, valamint Laci és Luca, a két vadászterrier gondos gazdája.

Dárdai Pál

Dárdai Pál 1976-ban született Pécsen, sportoló családban. A Pécsi MSC ifjúsági labdarúgója lesz, majd Budapestre kerül a BVSC-bez. Hamar felfigyel tehetségére a német Bundesligában szereplő Hertha BSC, és leszerződött az allig húsz éves játékos. Noha több német csapat is szerette volna szerződtetni, de ő azóta is a berlini klub tagja marad. Több mint 250-szer játszott a német első osztályban, és sokszoros magyar válogatott. Három fiai, Márton és Bence boldog édesgajja.

120

A tartalomjegyzék mindkét könyvben legelöl található. A Jogerő esetében különösen fontos, hogy az érdeklődők mielőbb lássák, milyen témákkal foglalkozik ez az „ismeretlen könyv”, a tankönyveknél pedig szintén fontos, hogy a hallgatók, oktatók, érdeklődő szakemberek mielőbb tudják, az adott tudományterület milyen aspektusait veszi sorra a munka. A Jogerő tartalomjegyzékének szedése is érvényesíti a könyv egészen végighúzódo elgondolást: a külső legeny színes-szagos, figyelemfelkeltő. Összekacsintásként az egyes fejezetcímek mellett megtaláljuk ugyanazt a kis piktogramot, amit az oldalszámok mellé tett a tördelő.

TARTALOM

Előszó helyett 11

I. A nemzetközi jog helye a nemzetközi kapcsolatokban 13

1. A nemzetközi jog fogalma 13

2. A nemzetközi jog mai szerepe 17

3. A nemzetközi jog kikényszeríthetősége 20

II. A nemzetközi kapcsolatok alanyai 23

1. A nemzetközi jogállamiság fogalma 23

2. A nemzetközi kapcsolatok egyes alanyai 24

3. Az állam 25

4. A nemzetközi szervezet 27

III. A nemzetközi jog forrásai 33

1. A nemzetközi jogforrás fogalma 33

2. A nemzetközi szokásjog 34

3. A nemzetközi szerződés 37

4. A nemzetközi jogforrások hierarchiája 38

5. A nemzetközi szervezetek szerepe az egyetemes jogalkotásban 44

6. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya 48

IV. A nemzetközi szerződések joga 53

1. A nemzetközi szerződések elnevezése 53

2. A nemzetközi szerződések osztályozása 55

3. A szerződés kötés 57

4. A nemzetközi szerződés érvénytelensége 69

5. A nemzetközi szerződés értelmezése 80

7

Tartalom

Előszó 7

☞ Nemcsak a jog véd, te is vigyázz magaddal!
A lelki zaklatástól a fizikai erőszakig
(Dr. Györfi Éva – Dr. Herczeg Mária) 8

📖 Oktatási jogból legyél kitűnő!
Tanulók, tanárok, szülők és az „oktatási jog”
(Dr. Szilágyi János) 18

🚫 Ugye, ezért nem kerülhetek börtönbe?
Fiatalkorúak és a büntetőjog (Dr. Tóth Mihály) 26

👉 Egy jó bulin mindent szabad?
Dohányzás, alkohol, drog és a jogszabályok
(Dr. Czencz Zoltán) 34

📄 Adatvédelem
Küldi és mire kell videni adatainkat?
(Dr. Péterfalvi Attila – Dr. Székely Júlia) 40

🌐 A csodálatos internet, avagy a világháló csapdái
Mit szabad az internetről kezdenünk és mit szabad közzétennünk?
(Dr. Homoki Péter) 44

⚠️ 8 óra munka... törvényesen?
Megenged-e a jog a diákunkkát?
(Dr. Hamdi Tünde) 50

👮 Zsebben ülő szolga vagy zsebben ülő úr?
Mire költöztetem a zsebpénzemet? (Dr. Lévai Anikó) 54

Általános értékelés

A *Nemzetközi jog* jól olvasható, és ezt nem véletlenül emelem ki az első helyen. Az olvasható betűtípusért, szedésért sok, éjszakákon át tanuló egyetemista hálás, mint ahogy azért is, hogy a törzsszövegben viszonylag kevés és egységes a szerző által belerakott kiemelés. Kevés annál bosszantóbb érzés van, mint amikor a kihúzóval és tollal felszerelkezett tanulni vágyó kinyitja a könyvet és azzal szembesül, hogy a kiemelést a szerző már elvégezte helyette, a szemé előtt hemzsegnek a kurzívok, fettek és verzálok. Meg kell találni egy optimális középutat, ez esetünkben sikerült. Sokkal jobban ki lehetett volna viszont aknázni a műfajban rejlő lehetőségeket szerkesztésileg és tipográfiaiilag, itt a már említett táblázatok, folyamatábrák, illusztrációk fájó hiányára gondolok. A végeredmény: külsejét és belsejét tekintve letisztult, célnak és műfajának megfelelő, de elég unalmas, fantáziátlan könyv. Mind a téma, mind a szerző ennél jobbat, modernebbet érdemel. A hallgatók mindentől függetlenül szeretik – talán azért is, mert a forma minimalizmusa tág teret enged saját önkifejezésüknek...

A *Jogerő* szép – remélem, elfogultságomat leszámítva, ez a vélemény megállja a helyét. Az olvasói visszajelzésekből szemezgetve: igényes, újszerű, „gusztusos”, figyelemfelkeltő, de nem hivalkodó, tipográfiájában is konzekvens munka. Több dologra azonban sokkal jobban oda kellett volna figyelniünk. A *Jogerő* készítésekor a legnagyobb nehézséget az jelentette, hogy egy meglehetősen heterogén korosztályt céloztunk meg. Ezt mind tartalomban, mind külcsínben komoly fejtörést okozott, a megoldás pedig nem lett minden szempontból 100 százalékos. Van, akinek már „dedósak” az illusztrációk, van, akinek a rajz tetszik, de a tartalomhoz még kicsi. Nagy hiba, hogy a B/1-en nincs feltüntetve a célcsoport, a rajzos-színes külső, tegező formula pedig nem egyértelműen utal gyerekkönyvre. A végeredmény tehát egy vonzó könyv, ami jó pár szempontból finomítgatásokra szorul.

Bokorné Szegő Hanna: *Nemzetközi jog*, Aula, Budapest, 2003, B/5, keménytáblás, 384 oldal

A *JOGERŐ* legyen veled! Izgalmas jogi kérdések, Neves jogászok válaszai Schenk Borbála [szerk.] *Dialóg Campus* Kiadó, Budapest-Pécs, 2008, B/5, keménytáblás, 128 oldal